

Zygmunt Ziątek

"Witkacy a świat zachodni", Jan
Błoński, "Teksty" nr 3 (1973) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/51, 116

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) BŁOŃSKI Jan: Witkacy a świat zachodni. "Teksty" 1972 nr 3 s.10-41.

Konfrontacja katastrofizmu Witkiewicza z symptomami katastrofy dzisiejszej cywilizacji zachodniej oraz jej "świadomością katastroficzną", polegająca nie tyle na zestawianiu proocwa ze współczesnym doświadczeniem, ile na wykorzystaniu "modelu świata" z pism Witkacego jako narzędzia intelektualnego opanowania tego doświadczenia, jako sposobu jego odczytywania. Zdaniem autora, model Witkacego w jednym się nie sprawdza: zamiast przewidywanego zuniformizowania społeczeństw po wchłonięciu przez nie wybitnych jednostek - następuje różnicowanie na innych zasadach niż te, na których oparty jest niesprawiedliwy podział dóbr materialnych. Możliwość "użycia" Witkacego jako klucza do rozejrzenia się we współczesności, a nawet bardziej: przyszłości, stanowi miarę bogactwa jego piarstwa.

BP/51/17

Z.Z.

(II) BOROWSKI Andrzej: Związki staropolskie z kulturą niderlandzką a problem "renesansu północnego". "Zeszyty Naukowe UJ. Prace Historycznoliterackie" z.27 Kraków 1973 s. 57-72.

Określając pojęcie "renesansu północnego" autor proponuje nazwę "humanizm renesansowy niderlandzki" na oznaczenie prądu kulturalnego łączącego środowiska intelektualne w Europie północnej i środkowej, począwszy od lat trzydziestych XVI w. po pierwsze dziesięciolecie XVII w. W centrum uwagi autora znajdują się związki polsko-niderlandzkie, przy czym wyróżnia trzy ich okresy: w pierwszym okresie, "erazmiańskim", ich przykładem jest działalność Jana van der Campena w Polsce; drugi okres można nazwać epoką Justusa Lipsjusa (koniec XVI i początek XVII w.); trzeci przypada na połowę XVII w. i odznacza się zamyłowaniem do sztuki niderlandzkiej przy małym zainteresowaniu tamtejszą literaturą.

BP/51/18

T.L.